

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3

ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

Development of Packaging for Khlong Dan Shrimp Paste Community Enterprise Group 3,
Klong Dan Subdistrict, Bang Bo District, Samut Prakan Provinceญาณวิทย์ เที่ยวนาราโรจน์¹, ฉันททัย เกิดศรีเสริม^{1*} และอภิชาติ สุขเจริญคนา²
Yannawit Thiennararoj¹, Chanhathai Kerdsriserm^{1*} and Apichat Sukcharoenkana²

Received date: 27 ก.พ. 68 Revised date: 19 มิ.ย. 68 Accepted date: 25 มิ.ย. 68

DOI: <https://doi.org/10.55003/kmaj.2026.265543>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการในการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีประชากรทั้งหมด 9 ราย และประยุกต์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามความพึงพอใจ และกิจกรรมสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ยังขาดบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมแก่การเป็นของฝากและต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมโดยใช้วัสดุเป็นกระดาษ มีรูปแบบเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าพร้อมหูจับ สามารถพับเก็บขนส่งสะดวก ซ้อนทับได้ และมีความแข็งแรงทนทาน บรรจุภัณฑ์ใช้เป็นสีน้ำตาลอ่อนมีฉลากสีขาว และระบุรายละเอียดในฉลากดังนี้ สูตรทำน้ำพริกกะปิ ส่วนประกอบ วันผลิตและวันหมดอายุ ความเป็นมาวิสาหกิจชุมชน ฯ QR Code สถานที่ผลิต และใช้ภาพที่ตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ เป็นภาพประกอบ ผลการศึกษาความพึงพอใจพบว่า บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.57$, S.D. = 0.22) โดยด้านสีมีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาด้านฉลากมีความพึงพอใจมาก และน้อยที่สุดด้านคุณสมบัติมีความพึงพอใจปานกลาง

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ครั้งนี้ช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากเดิมราคา 60 บาท เป็น 159 บาท โดยออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สะดวก และน่าเชื่อถือทำให้ดึงดูดผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์กะปิ

Abstract

This research aimed to 1) study the problems and needs regarding packaging design for the Khlong Dan Shrimp Paste Community Enterprise Group 3, located in Klong Dan Subdistrict, Bang Bo District, Samut Prakan Province, 2) develop packaging for the community enterprise group, and 3) assess members' satisfaction with the developed packaging design. The study employed a mixed methods research approach, integrating both qualitative and quantitative methods, with a total of 9 participants. A participatory action research process was applied throughout the study. Data collection instruments included in-depth interviews, a satisfaction questionnaire, and focus group discussions. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that the community enterprise group lacked suitable packaging for use as a local souvenir product. The group expressed the need for packaging made from paper, in a rectangular box shape with a handle, foldable for convenient transport, stackable, and durable. The packaging was designed in a light

¹ สำนักงานบริหารหลักสูตรสหวิทยาการเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

² สำนักงานเกษตรอำเภอบางบ่อ สมุทรปราการ 10560

¹ Office of Administrative Interdisciplinary Program on Agricultural Technology, School of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Bangkok 10520

² Bang Bo District Agricultural Office, Samut Prakan 10560

*Corresponding author, Email: Chanhathai.ke@kmitl.ac.th

brown color with a white label. The label contained product details including: the recipe for shrimp paste chili dip, list of ingredients, production and expiration dates, a brief history of the community enterprise, QR code, production location, and a background image of the group's geographical location according to the satisfaction assessment, the first packaging design received the highest overall satisfaction ($\mu = 4.57$, S.D. = 0.22). In terms of specific elements, the color received the highest level of satisfaction, followed by the label design, while the lowest satisfaction was found in terms of functional attributes.

This packaging development significantly enhanced the product's market value, increasing its price from 60 THB to 159 THB. The newly designed packaging emphasized modernity, convenience, and trustworthiness, contributing to greater consumer appeal. Moreover, the exchange of ideas among group members during the research process laid a strong foundation for the sustainable development of the community enterprise.

Keywords: packaging development, community enterprise, shrimp paste products

คำนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 หมายความว่า 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ตามเป้าหมายที่ 1 เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น โดยเน้นส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการท้องถิ่นระดับชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับธุรกิจต่าง ๆ จากแนวคิดดังกล่าว จึงเกิดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้แข็งแกร่ง สามารถแข่งขันกับตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศได้มากขึ้น (Office of the National Economic and Social Development Council, 2022)

ในปี 2566 ได้มีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนมากกว่า 82,000 แห่ง สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 8,000 ล้านบาท ต่อปี (Department of Agricultural Extension, 2024) มีการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการผลิตสินค้าและการให้บริการ โดยคนที่อยู่ภายในชุมชนและรวมตัวกันประกอบธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในระดับประเทศในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นของประเทศไทย (Department of Agricultural Extension, 2014) แสดงให้เห็นถึงการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนาความสามารถและยกระดับศักยภาพให้แข็งแกร่งขึ้น เช่น ด้านปัจจัยการผลิต ด้านพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็กมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมไปถึงสามารถแข่งขันกับวิสาหกิจชุมชนขนาดใหญ่ นำกลยุทธ์ทางการตลาดด้านบรรจุภัณฑ์มาเป็นเครื่องมือช่วยในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ เมื่อผู้บริโภคเห็นสินค้าและยอมรับในการออกแบบของบรรจุภัณฑ์จะนำไปสู่การกระตุ้นความต้องการซื้อสินค้า และเกิดการตัดสินใจซื้อในที่สุด บรรจุภัณฑ์จึงต้องโดดเด่น ไม่ใช่แค่เพียงทำหน้าที่เป็นแค่ภาชนะบรรจุปกป้องสินค้าเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ประกอบการในการใช้กลยุทธ์การตลาดช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี ของผลิตภัณฑ์ ทำให้สินค้าเป็นที่จดจำมีความน่าสนใจและยังเป็นการช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับตัวสินค้าสร้างภาพลักษณ์ให้สินค้ามีความน่าสนใจ (Department of Agricultural Extension, 2023)

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 จดทะเบียนกลุ่มวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2561 มีสมาชิกจำนวน 9 ราย และมีการจ้างแรงงานในชุมชนเพื่อผลิตสินค้าในเขตชายฝั่งทะเล มีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลจำนวนมาก ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางทะเล เช่น กะปิ จากบรรพบุรุษมายาวนานกว่า 100 ปี เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการผลิตกะปิคุณภาพสูง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยอมรับในด้านความสดใหม่ รสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ และกระบวนการผลิตที่สะอาดและปลอดภัยตามมาตรฐาน (Department of Agricultural Extension, 2024) อย่างไรก็ตามถึงแม้ผลิตภัณฑ์กะปิของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนี้จะมีคุณภาพสูง แต่ยังมีบางผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและขาดเอกลักษณ์ที่จะดึงดูดผู้บริโภคทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถจำหน่ายภายนอกชุมชนได้อย่างกว้างขวางและไม่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ขาดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดใจผู้บริโภค และตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๆ จึงได้มีการศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๆ เกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ โดดเด่นสามารถดึงดูดความสนใจ รวมไปถึงได้นำทฤษฎีโดยเลือกสีตามวงล้อคู่สีของ (Morton, 1995) มาใช้ในการออกแบบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตัวสินค้าจากผู้บริโภค เพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๆ ให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods Research) ใช้กระบวนการดำเนินการวิจัยโดยประยุกต์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 9 ราย เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ กิจกรรมสนทนากลุ่มและได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์แคหมูนายแม่ จังหวัดลำปาง (Bunliang, 2018) เพื่อสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและได้ศึกษางานวิจัย การพัฒนาป้ายฉลากน้ำตาลสด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลิ่นไอดาล ตำบลบางโพธิ์ อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร (Samphaongen and Noodaeng, 2020) เพื่อสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ และได้ตรวจสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ดำเนินการแก้ไขไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ 0.50 – 1.00 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ทุกข้อ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1) ศึกษาแนวคิดการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านรูปแบบ ด้านคุณสมบัติ ด้านฉลาก ด้านสี ด้านตัวอักษร ด้านภาพประกอบตลอดจนด้านวัฒนธรรมรวมไปถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น

2) ดำเนินการสัมภาษณ์ลักษณะบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 9 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกประธานและสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 9 ราย ในประเด็นด้านวัสดุ ด้านรูปแบบ ด้านคุณสมบัติ ด้านฉลาก ด้านสี ด้านตัวอักษร ด้านภาพประกอบ

3) การออกแบบร่าง (Sketch Design) โดยจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มกับประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 9 รายกำหนดแนวคิดในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ วัสดุ รูปแบบ คุณสมบัติ ฉลาก สี ตัวอักษร ภาพประกอบ เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยจึงออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ชุมชน

4) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ได้จากกระบวนการเก็บข้อมูลทั้งจากสัมภาษณ์เชิงลึก และกิจกรรมสนทนากลุ่ม ออกมา 5 รูปแบบ

5) นำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่ได้ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบ่อ จำนวน 2 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์

6) ออกแบบบรรจุภัณฑ์รอบสุดท้าย เลือกแบบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบ่อ และนำไปเสนอให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

7) สำนักรวจความพึงพอใจต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 9 ราย โดยมีข้อคำถามวัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ แบบ Likert Scale โดยลักษณะของข้อมูลเป็นสเกลอันดับความพึงพอใจ (Interval Scale) (Srineeel, 2017) โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกำหนดการแปลความหมายเป็น 5 ระดับ (Phaimahaniyom, 2023)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เป็นขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้บรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ภายในบรรจุภัณฑ์การกำหนดแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และตัดสินใจเลือกบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดผลิตภัณฑ์ที่จะดำเนินการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2) ศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน

3) วางแนวทางและออกแบบบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ

4) ตรวจสอบและรับข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบ่อ

5) แก้ไขและปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ตามข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบ่อ

6) นำบรรจุภัณฑ์ไปสอบถามความคิดเห็นจากประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

7) สรุปผลการพัฒนาและออกแบบ พร้อมนำบรรจุภัณฑ์ไปใช้จริง

ผลการศึกษาและวิจารณ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบข้อมูลสภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๑ คือ ขาดบรรจุภัณฑ์กะปัดก้อนที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เป็นของฝาก มีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สามารถนำไปใช้เป็นของฝากได้ โดยผู้วิจัยได้ทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยนำข้อมูลความต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์มาเป็นแนวทางในการออกแบบ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งทางกลุ่มได้เลือกตั้งนี้ ด้านวัสดุต้องการใช้เป็นกระดาษมากที่สุด รองลงมาคือพลาสติก ด้านรูปแบบให้บรรจุภัณฑ์มีลักษณะทรงสี่เหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า กล่องมีหูหิ้วหรือหูจับ ด้านคุณสมบัติให้มีความแข็งแรงทนทาน พับเก็บขนส่งง่าย พกพาสะดวก ซ้อนทับได้ และมีลักษณะภายนอกเหมาะสมแก่การเป็นของฝาก รองลงมาคือ สามารถเห็นผลิตภัณฑ์ภายในได้ ด้านฉลากให้บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ชุมชน โดยให้มีลวดลายคลื่น, ทะเล, สื่อความหมายถึงกะปิ, วิสาหกิจชุมชน ๑, เคย และระบุรายละเอียดในฉลากดังนี้ สูตรน้ำพริกกะปิ ส่วนประกอบ วันผลิตวันหมดอายุ ความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๑ QR Code ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทรศัพท์ เรื่องราวสั้น ๆ ตราสินค้า ชื่อกลุ่ม และสถานที่ผลิต ด้านสีให้ใช้สีน้ำตาล สีน้ำเงิน สีชมพูเป็นสีบรรจุภัณฑ์ และสีฉลากใช้สีขาว สีน้ำตาล แดง ด้านตัวอักษรให้ใช้ตัวอักษรปกติที่ทันสมัย ตัวอักษรมีหัวหรือไม่มีหัวตามความเหมาะสมขนาดตัวอักษรที่พอดีกับขนาดบรรจุภัณฑ์ และใช้สีดำ สีเขียว สีขาว และสีทองเป็นตัวอักษร ด้านภาพประกอบต้องการภาพที่ตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ภาพเคยแดง และให้ใส่ภาพเครื่องหมายวิสาหกิจชุมชน ๑ เครื่องหมาย OTOP เครื่องหมายอาหารและยา และตรากรมส่งเสริมการเกษตรบนฉลาก โดยมีลวดลายบนบรรจุภัณฑ์ที่บ่งบอกถึงจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ลวดลายเคยแดง ภูเขา อ่าวคลองด่าน ชื่อผลิตภัณฑ์ และเขียนคำว่ากะปิให้ชัดเจน มีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้เล่าความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสั้น ๆ และเคล็ดลับในการปรุงอาหาร

จากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มพบว่า ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๑ ได้ตัดสินใจเลือกใช้กระดาษเป็นวัสดุและได้ช่วยกันเลือกรูปแบบบรรจุภัณฑ์โดยได้นำตัวอย่างมาให้ผู้วิจัยใช้เป็นต้นแบบในการออกแบบกราฟิก รวมไปถึงได้ร่วมกันถ่ายภาพที่ตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๑ เพื่อนำภาพใส่บนบรรจุภัณฑ์

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๑ 5 รูปแบบ ที่มีมาตรฐานและสร้างความโดดเด่น (Figure 1 - 5)

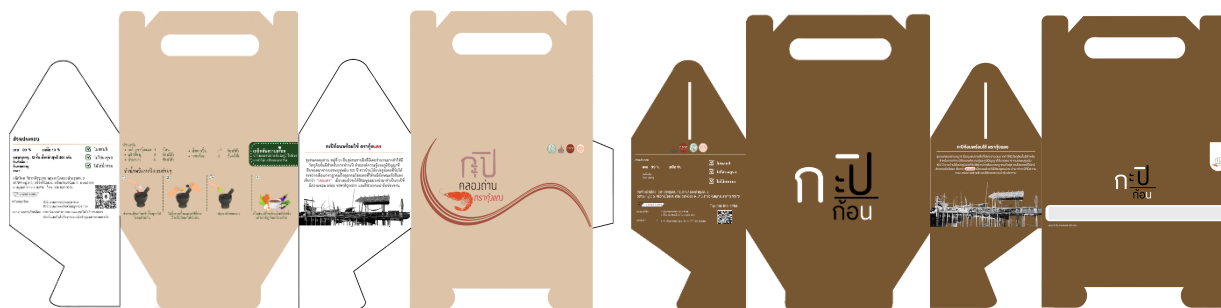

Figure 1 Packaging format 1

Figure 2 Packaging format 2

Figure 3 Packaging format 3

Figure 4 Packaging format 4

Figure 5 Packaging format 5

นำบรรจุภัณฑ์ทั้ง 5 รูปแบบไปนำเสนอให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ เพื่อหาความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบที่ 1 มากที่สุดดังนี้

Figure 6 Package scale 1:3

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 9 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 5 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 77.78 มากที่สุดมีช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.44 และมีอาชีพพ่อค้าแม่ค้า คิดเป็นร้อยละ 44.44 (Table 1)

Table 1 General Information

Characteristics	Frequency (N)	Percentage (%)
Gender		
Male	6	66.67
Female	3	33.33
Age		
Less than or equal 40	1	11.11
41 - 50	2	22.22
51 - 60	4	44.44
Year of community enterprise membership		
1 – 2 Year	1	11.11
3 – 4 Year	1	11.11
5 – 6 Year	7	77.78
Occupation		
Vendors	4	44.44
Fisheries	3	33.34
Housewife	2	22.22

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ทั้ง 5 รูปแบบ

จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.57$) รองลงมา บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 2 ($\mu = 3.49$) และน้อยที่สุดบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 5 ($\mu = 2.90$)

Table 2 Results of the analysis of satisfaction data on the 5 packaging formats

Characteristics	Format 1 μ Interpret Results	Format 2 μ Interpret Results	Format 3 μ Interpret Results	Format 4 μ Interpret Results	Format 5 μ Interpret Results
Material aspect	4.67 Highest	4.67 Highest	4.67 Highest	4.67 Highest	4.67 Highest
Format aspect	4.63 High	4.63 Highest	4.63 Highest	4.63 Highest	4.63 Highest
Features	3.82 High	3.73 High	3.98 High	3.07 Moderate	2.91 Moderate
Label side	4.69 Highest	3.72 High	4.03 High	3.47 Moderate	3.47 Moderate
Color side	4.74 Highest	3.30 Moderate	3.26 Moderate	3.67 High	2.19 LOW
Character side	4.48 High	3.04 Moderate	3.48 Moderate	3.00 Moderate	2.70 Moderate
Illustration	4.33 High	3.81 Moderate	3.93 High	3.22 Moderate	3.04 Moderate
Total average	4.57 Highest	3.49 Moderate	3.70 High	3.35 Moderate	2.90 Moderate

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์รายด้านของบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1

ด้านวัสดุพบว่า วัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทานสามารถป้องกันผลิตภัณฑ์ภายในบรรจุภัณฑ์ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.89$, S.D. = 0.33) วัสดุบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับชนิดผลิตภัณฑ์ที่อยู่ด้านใน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$, S.D. = 0.50) วัสดุที่ใช้มีความปลอดภัยเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.44$, S.D. = 0.73)

ด้านรูปแบบพบว่า รูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.56$, S.D. = 1.01) รูปแบบบรรจุภัณฑ์แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.55$, S.D. = 0.73) รูปแบบบรรจุภัณฑ์มีขนาดที่พกพาสะดวกมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.80$, S.D. = 0.67)

ด้านคุณสมบัติพบว่า บรรจุภัณฑ์สามารถทำให้จดจำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$, S.D. = 0.71) บรรจุภัณฑ์ใช้งานง่ายสามารถเปิดปิดนำสินค้าออกมาและเก็บได้อย่างสะดวกมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.33$, S.D. = 1.00) บรรจุภัณฑ์เหมาะแก่การซื้อไปเป็นของฝากมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$, S.D. = 0.71) บรรจุภัณฑ์จัดเก็บสะดวกสามารถซ้อนทับเพื่อประหยัดพื้นที่ในการขนส่งและวางจำหน่าย มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.44$, S.D. = 0.53)

ด้านฉลากพบว่า ฉลากบรรจุภัณฑ์มีข้อมูลรายละเอียดสำคัญครบถ้วนตามที่ผู้บริโภคควรทราบมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.78$, S.D. = 0.67) ฉลากบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ชุมชนของผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.56$, S.D. = 0.88) มีการปรับขนาดตราสินค้าอย่างเหมาะสม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.48$, S.D. = 0.67) มีการจัดวางตราสินค้าที่เหมาะสม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$, S.D. = 0.50)

ด้านสีพบว่า สีมีความสวยงามน่าดึงดูด มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$, S.D. = 0.71) การจับคู่สีมีความเหมาะสมน่าสนใจมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.78$, S.D. = 0.67) สีฉลากมีความเหมาะสมในการอ่านรายละเอียดสินค้า มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.78$, S.D. = 0.44)

ด้านตัวอักษรพบว่า รูปแบบตัวอักษร อ่านง่าย มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.33$, S.D. = 0.87) ขนาดตัวอักษร มีสัดส่วนเหมาะสม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.44$, S.D. = 0.53) สีตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจนและโดดเด่น มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$, S.D. = 0.44)

ด้านภาพประกอบพบว่า ภาพเครื่องหมายต่าง ๆ มีขนาดชัดเจนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.33$, S.D. = 0.87) ภาพประกอบที่นำมาใช้ (ภาพลายเส้น ภาพวาด และภาพตัดแปลง) มีความประสานกลมกลืนกันมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.44$, S.D. = 0.73) ภาพประกอบที่ใช้บนบรรจุภัณฑ์ช่วยสร้างความน่าสนใจให้กับสินค้าและแสดงถึงอัตลักษณ์ชุมชน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.22$, S.D. = 0.22) (Table 3)

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้วิจัยได้พิจารณาผลการศึกษายกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ปัญหาและความต้องการในการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ พบว่า บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ยังไม่ได้มาตรฐานและขาดอัตลักษณ์ที่จะสร้างความดึงดูดผู้บริโภคทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถจำหน่ายภายนอกชุมชนได้อย่างกว้างขวางและไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในแบรนด์ให้กับผู้บริโภค ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์กะปิอัดก้อนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ซึ่งสอดคล้องกับ (Thepburi et al., 2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ของผู้ประกอบการรายย่อย ได้แก่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดีและมีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อให้สะดวกในการใช้งานต้องมีลักษณะที่โดดเด่นและชัดเจน เพื่อให้ลูกค้ามั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานสินค้า

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และเพิ่มมูลค่าสินค้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ โดยพิจารณา 7 ด้าน ดังนี้ ด้านวัสดุ ด้านรูปแบบ ด้านคุณสมบัติ ด้านฉลาก ด้านตัวอักษร ด้านสี และด้านภาพประกอบ

ด้านคุณสมบัติ บรรจุภัณฑ์สามารถทำให้จดจำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ และผู้วิจัยได้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ใช้งานง่าย สามารถเปิด-ปิดได้สะดวก เพื่อให้สามารถนำสินค้าออกมาใช้งานและเก็บรักษาได้อย่างสะดวกและง่ายต่อการขนส่งจัดเก็บ สอดคล้องกับ (Mukem, 2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์น้ำพริกกุ้งเสียบ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปริง จังหวัดพังงา พบว่า บรรจุภัณฑ์ควรป้องกันไม่ให้สินค้าเสื่อมสภาพหรือเสียหาย มีขนาดที่เหมาะสม เปิด-ปิดได้สะดวก ง่ายต่อการใช้งาน บรรจุภัณฑ์ของสินค้าตรงตามมาตรฐานสากล สามารถจัดวางได้เหมาะสมกับชั้นวางสินค้า

ด้านฉลาก ผู้วิจัยได้ระบุข้อมูลรายละเอียดสำคัญลงบนบรรจุภัณฑ์ครบถ้วนตั้งแต่ ตรายินค้า น้ำหนักสุทธิ ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ วันเดือนปีที่ผลิตวันหมดอายุ ชื่อที่อยู่ผู้ผลิตสินค้า และมีการเล่าเรื่องความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ รวมไปถึงวัตถุประสงค์ที่จะบ่งบอกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ได้เป็นอย่างดีทำให้ผู้บริโภคได้รับรู้เรื่องราวสร้างการรับรู้ร่วม สอดคล้องกับ (Kumchomphu, 2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่บอกเล่าเรื่องราวของสินค้า เป็นเทคนิคการออกแบบเพื่อบอกเล่าสิ่งที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นที่เป็นต้นกำเนิดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ มาเล่าเรื่องราวบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ถึงรายละเอียดในผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ จากการศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ ต่อบรรจุภัณฑ์ทั้ง 5 รูปแบบ บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 มีผลรวมระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยพิจารณารายด้าน พบว่ามี 4 ด้าน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ ด้านสี ด้านรูปแบบ ด้านฉลาก และด้านวัสดุ

Table 3 The results of the analysis of satisfaction data for each item of the packaging format

Evaluation Criteria	μ	S.D.	Interpret Results
Material aspect			
The materials used for the packaging are strong and durable, capable of protecting the products inside	4.89	0.33	Highest
The packaging materials are suitable and compatible with the type of product inside	4.67	0.50	Highest
The materials used are safe and appropriate for the product	4.44	0.73	Highest
Design aspect			
The structural design of the packaging is suitable for the product	4.56	1.01	Highest
The packaging design reflects creativity	4.55	0.73	Highest
The packaging design is compact and portable	4.80	0.67	Highest
The packaging helps identify the product of the Khlong Dan Community Enterprise Group 3	4.67	0.71	Highest
The packaging is user-friendly, allowing easy opening, closing, and convenient product storage	4.33	1.00	High
The packaging is suitable for purchasing as a souvenir	4.67	0.71	Highest
The packaging is easy to store and can be stacked to save space during transportation and display	4.44	0.53	High
Labeling			
The packaging label contains all the essential information that consumers need to know	4.78	0.67	Highest
The label reflects the community identity of the Klong Dan Shrimp Paste community enterprise group	4.56	0.88	Highest
The brand logo size is appropriately adjusted	4.48	0.67	High
The brand logo is well-positioned	4.67	0.50	Highest
Color			
The colors are visually appealing and attractive	4.67	0.71	Highest
The color combinations are appropriate and interesting	4.78	0.67	Highest
The label colors are suitable for reading the product details	4.78	0.44	Highest

Table 3 (Continuous)

Evaluation Criteria	μ	S.D.	Interpret Results
Typography			
The font style is easy to read	4.33	0.87	High
The font size is proportionate	4.44	0.53	High
The font color is clearly visible and stands out	4.67	0.44	Highest
Illustrations			
The images of symbols are clear in size	4.33	0.87	High
The illustrations used (such as line art, drawings, and modified images) are cohesive and harmonious	4.44	0.73	High
The illustrations on the packaging enhance the product's appeal and reflect the community identity	4.22	0.83	High

ด้านสีผู้วิจัยได้ออกแบบการใช้สีตามตามทฤษฎีสีโดยเลือกสีตามวงล้อคู่สีของ Morton (1995) ผลการศึกษามีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ สีบรรจุภัณฑ์มีความสวยงามน่าดึงดูด การจับคู่สีบรรจุภัณฑ์กับสีฉลากมีความเหมาะสมน่าสนใจ และสบายตาในการอ่านรายละเอียดสินค้ารวมไปถึงช่วยสร้างการจดจำบ่งบอกถึงตัวตนของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะสีน้ำตาลที่สื่อถึงความเป็นธรรมชาติหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ (Samphaongen and Noodaeng, 2020) ที่ศึกษาการพัฒนาป้ายฉลากน้ำตาลสด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนกลั่นไธยา ตำบลบางโพธิ์ อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าโทนสีน้ำตาลเป็นหลัก ส้ม และเหลือง สื่อถึงความเป็นมิตร ความพิถีพิถัน ให้ความรู้สึกสมบูรณ์เชื่อมโยงกับธรรมชาติแวดล้อม

ด้านวัสดุมีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ วัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทานสามารถป้องกันผลิตภัณฑ์ภายในบรรจุภัณฑ์ รวมไปถึงการเลือกใช้กระดาษทำบรรจุภัณฑ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์การรักษาสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ (Patcharametha, 2016) ที่ศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกับการพัฒนาสู่สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พบว่าสินค้าท้องถิ่นมีความจำเป็นในการสร้างคุณค่าด้านความงาม ประโยชน์ใช้สอย และความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยพิจารณาเรื่องคุณค่าของวัสดุและกระบวนการสร้างคุณค่า

ด้านรูปแบบมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ โครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีลักษณะเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ โดยรูปแบบบรรจุภัณฑ์มีขนาดที่พกพาสะดวกสามารถพับเก็บได้หลากหลายรูปแบบทำให้ประหยัดเนื้อที่ในการเก็บรักษาและการจัดแสดงผลิตภัณฑ์บนชั้นวางสินค้า รวมไปถึงรูปแบบบรรจุภัณฑ์สะดวกต่อการเปิด-ปิดเพื่อนำผลิตภัณฑ์ออกมาใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Chankingthong et al., 2018) ที่ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์และป้ายฉลากเครื่องแกงตำมือ บ้านทุ่ง ชุมพลพัฒนา ตำบลลานข่อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ รูปแบบของบรรจุภัณฑ์สะดวกในการบริโภค มีขนาดที่พกพาได้สะดวก เปิดบริโภคและจัดเก็บส่วนที่เหลือได้สะดวกและสีที่สวยงาน สร้างความน่าจดจำ แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์บ่งบอกถึงจุดเด่นของผลิตภัณฑ์

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ จำนวนสมาชิก 9 ราย พบปัญหาขาดบรรจุภัณฑ์ลักษณะที่เหมาะสมไม่สามารถนำไปเป็นของฝากได้ จึงได้ดำเนินการค้นหาความต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ด้านวัสดุต้องการใช้กระดาษมากที่สุด ด้านรูปแบบให้บรรจุภัณฑ์มีลักษณะทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีหูหิ้ว ด้านคุณสมบัติให้มีความแข็งแรงทนทาน พับเก็บขนส่งง่าย พกพาสะดวก ซ้อนทับได้ และมีลักษณะภายนอกเหมาะสมแก่การเป็นของฝาก ด้านฉลากบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ชุมชน โดยให้มีลวดลายคลื่นหรือทะเล สื่อความหมายเกี่ยวกับกะปิ วิสาหกิจชุมชน เคย และระบุรายละเอียดในฉลากดังนี้ สูตรทำน้ำพริกกะปิ ส่วนประกอบ วันผลิตและหมดอายุ,ความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ QR Code,ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทรศัพท์ ตราสินค้า ชื่อกลุ่ม และสถานที่ผลิต ด้านสีให้ใช้สีน้ำตาล สีน้ำเงิน สีชมพูเป็นสีบรรจุภัณฑ์ และสีฉลากใช้สีขาว สีน้ำตาล และสีแดง ด้านตัวอักษรใช้รูปแบบตัวอักษรปกติที่ทันสมัย ตัวอักษรมีหัวหรือไม่มีหัวตามความเหมาะสม มีขนาดตัวอักษรพอดีกับขนาดบรรจุภัณฑ์ และใช้สีดำ,สีเขียว,สีขาว และสีทองเป็นตัวอักษร ด้านภาพประกอบ ต้องการภาพที่ตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน,เคยแดง,เครื่องหมายวิสาหกิจชุมชน ฯ เครื่องหมาย OTOP เครื่องหมายอาหารและยา และตรากรมส่งเสริมการเกษตรลงบนฉลาก โดยมีลวดลายบน

บรรจุภัณฑ์ที่บ่งบอกถึงจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ลวดลายเคยแดง ภูเขา อ่าวคลองด่าน ชื่อผลิตภัณฑ์ และเขียนคำว่ากะปิให้ชัดเจน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้เล่าความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสั้น ๆ เคล็ดลับในการปรุงอาหาร ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 5 รูปแบบ และจากการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ พบว่าบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 มีผลรวมค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.57$) รองลงมา บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 2 ($\mu = 3.49$) และน้อยที่สุด คือ บรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 5 ($\mu = 2.90$) เมื่อพิจารณาารายด้านของบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1 อันดับแรก คือ ด้านสีมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.74$) ด้านฉลากมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.69$) ด้านวัสดุมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.67$) ด้านรูปแบบมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.63$) ด้านตัวอักษรมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.48$) ด้านภาพประกอบมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.33$) และด้านคุณสมบัติมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 3.82$)

จากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า บรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบขึ้นใหม่ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้หลังจากสิ้นสุดกระบวนการวิจัย ทางวิสาหกิจชุมชนได้นำบรรจุภัณฑ์ต้นแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในการบรรจุผลิตภัณฑ์กะปิก้อนและออกจำหน่าย ณ งานศิลปาชีพประทีปไทย OTOP โดยราคาจำหน่ายต่อหน่วยเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีราคา 60 บาท เป็น 159 บาทต่อหน่วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า และยังช่วยยกระดับภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ในเชิงของ “ของฝาก” หรือ “ของดีชุมชน” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น และความสนใจมากขึ้น

งานวิจัยครั้งนี้ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปธรรมในด้านมูลค่าสินค้าเท่านั้น แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการสร้างแบรนด์ของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผู้เขียนของประกาศว่าบทความนี้ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

การมีส่วนร่วมในการเขียนบทความของผู้เขียน

ความคิดริเริ่ม และ สมมติฐาน: ญาณวิชญ์ เจริญนาราโรจน์, อภิชาติ สุขเจริญคุณา. ออกแบบและวางแผนงานวิจัย: ดร.ฉันทัททย เกิดศรีเสริม. สร้างเครื่องมือ: ญาณวิชญ์ เจริญนาราโรจน์, อภิชาติ สุขเจริญคุณา. ตรวจสอบเครื่องมือ: ดร.ฉันทัททย เกิดศรีเสริม. การเก็บข้อมูล: ญาณวิชญ์ เจริญนาราโรจน์, อภิชาติ สุขเจริญคุณา. การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล การวิพากษ์วิจารณ์ผล: ญาณวิชญ์ เจริญนาราโรจน์. การมีส่วนร่วมในการเขียนต้นฉบับบทความ: ญาณวิชญ์ เจริญนาราโรจน์, ดร.ฉันทัททย เกิดศรีเสริม. การให้การสนับสนุนเครื่องมือ: อภิชาติ สุขเจริญคุณา.

เอกสารอ้างอิง

- Bunliang, P. (2018). *Developing Nai Mae Pork Rind Packaging in Lampang Province*. Master's Thesis. Maejo University.
- Chankingthong, W. (2018). Development of packaging and labels for hand-made curry paste Ban Thung Chumphon Phatthana, Lan Khoi Subdistrict, Pa Phayom District, Phatthalung Province. In *The 9th Hatyai National and International Conference*, pp. 1491-1505. Hatyai University. (in Thai).
- Department of Agricultural Extension. (2014). *The Establishment of Community Enterprises to Support Entry into the AEC*. Department of Agricultural Extension. (in Thai).
- Department of Agricultural Extension. (2023). *Community Enterprise Competition Book for the Klong Dan Shrimp Paste Community Group 3*. Department of Agricultural Extension. (in Thai).
- Department of Agricultural Extension. (2024). *Building Community Enterprise Development Teams Towards High-Value Agriculture and Enhancing Capital Productivity*. Retrieved from: <https://doanews.doe.go.th/archives/24064>. (in Thai).
- Kumchomphu, S. (2018). Design of souvenir packaging for tourism in Japan. *Journal of Fine Arts and Architecture*, 9(1), 185. (in Thai).
- Morton, J. (1995). *Basic Color Theory*. Retrieved from: <https://www.colormatters.com/color-and-design/basic-color-theory>.
- Mukem, D. (2017). Development of packaging appearance for dried shrimp chili paste Ban Pring agricultural housewives group Phang Nga province. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 3(2), 69-79. (in Thai).
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2022). *13th National Economic and Social Development Plan (2023-2027)*. Office of the National Economic and Social Development Council. (in Thai).
- Patcharametha, T. (2016). Handicraft products and their development into one tambon one product (OTOP). *Silpakorn University Journal*, 36(1), 67-80. (in Thai).

- Phaimahaniyom, T. (2023). **Determining the Index of Item-Objective Congruence (IOC) Using Microsoft Excel**. Kamphaeng Phet Rajabhat University. (in Thai).
- Samphaongen, S. & Noodaeng, S. (2020). **Development of Label Design for Fresh Sugarcane by the Klink Ai Tal Community Enterprise Group Bang Tho Rat Subdistrict Mueang Samut Sakhon District Samut Sakhon Province**. Master's Thesis. Rajamangala University of Technology Krungthep. (in Thai).
- Srineel, B. (2017). **Business Research Design: Data Collection, Questionnaire Design, and Sampling**. Master's Thesis. Chiang Mai University. (in Thai).
- Thepburi, C., Srikha, T., Saelim, N., Mueanpho, S., & Ratsamitath, W. (2019). Factors influencing small entrepreneurs' decision to choose environmentally friendly packaging. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 3(1), 50-58. (in Thai).